

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಾಸುಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಎನ್ನುವರು ಆತ್ಮತ್ವವಿವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಖ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒದಗಿಸದೆ ಆರು ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಖ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಕ್ಸೀಟಿವ್ಲಿ ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು 1961 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು. 10, 11, 12, 13 ಷೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಗರೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಕ್ಸೀಟಿವ್ ಷೆಡ್ಡು ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುವ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ; ಹಾವುಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಷ್ಟು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಷಯವು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಆಗರೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

Acquisition of Lands in Bangalore South Taluk for the Establishment of several Factories.

*Q.—192. Sri D. MUNICHINNAPPA (Bangalore South).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that lands were acquired in Bangalore South Taluk for the establishment of Hindustan Aircraft, Ltd., Aero-Engine Factory, Indian Telephone Industries and Government Electric Factory ;

(b) the amount of compensation paid per acre to the ryots whose lands have been acquired ;

(c) whether it has come to their notice that the amount of compensation paid per acre is very little ?

A.—Sri B. D. JATTI (Minister for Finance) [on behalf of Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue)].—

(a) Yes.

(i) 1. For lands acquired for H. A. L. and Aero-Engine Factory in the Year 1955 :

Dry lands Rs. 2,500 per acre.

Wet lands Rs. 5,000 do

Plus statutory allowance at 15 per cent thereon.

(SRI B. D. JATTI)

2. For lands acquired for Indian Telephone Industries Ltd.:
Rs. 1,500 per acre.

Plus statutory allowance at 15 per cent.

3. For lands acquired for Government Electric Factory in the year 1960-61:

Rs. 4,000 to Rs. 5,000 per acre.

Plus statutory allowance at 15 per cent.

(c) No.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಷ್ವಪ್ಪ.—1958ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಮೀನಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ 2,500 ಮತ್ತು 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಂದಿಚೆಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಕರೆಮೊಂದಕ್ಕೆ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಎಕರೆಮೊಂದಕ್ಕೆ 4-5 ಸಾವಿರಗಳಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—1958ರಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 2,500 ಮತ್ತು 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಕೇಸನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ 3 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಫೇರ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಎಕರೆಮೊಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗದೇಕೂ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಏತಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ?

Sri B. D. JATTI.—The rate of Compensation differs from place to place. It is continuously rising due to location of industries round about Bangalore and the growing importance of Bangalore.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕನ್ನಪ್ಪ.—ಎಚ್.ಎ.ಎಲ್.ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕರೆಮೊಂದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎರೆಕ್ಷಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಈಗತಾನೇ ಪುನುಪಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ 4 ಮತ್ತು 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ such a fertile land situated in a beautiful locality was given a compensation of Rs. 1,500 per acre.

Sri B. D. JATTI—Compensation is fixed by the Acquisition Officer on the market value of the lands round about.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The land is in-between Aero-Engine Factory and the New Electric Factory. It is situated on a highway. What are the reasons assigned by the Acquisition Officer ?

Sri B. D. JATTI.—The reason has been explained just now. It is dependent upon the market value of the land round about the land to be acquired.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಎರೋ ಇಂಜಿನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಗಾರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಎರೆಕ್ಷಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ಎರಡು ಬದರು ಇದೆಯಲ್ಲವೇ ? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri B. D. JATTI.—All these things are considered at the time of acquisition.

Sri G. V. GOWDA.—Is the Government satisfied that the Land Acquisition Officer has taken into account the market price prevailing in the locality?

Sri B. D. JATTI.—Without being satisfied, Government will not approve the proposal of the Acquisition Officer.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚ್ಚಪ್ಪ.—ಏರೋ ಇಂಜಿನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನು ಹಾಕಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಡುಕು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಜನಗಳು ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಬಿಡಲಿ. ಅನೇಕ ಮನೆಗಳೇ ಈಗ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ, ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಇದರೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಕನ್ಸರ್ನ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಏರೋ ಇಂಜಿನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೂ, ಐ. ಟಿ. ಐ. ಗೂ 3-4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ದೂರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಐ. ಟಿ. ಐ. ಗೆ ಎಕರೆಗೆ 1,500 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಂತೆಯೂ ಏರೋ ಇಂಜಿನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ 2,500 ವ.ತ್ತು 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದೂರವಾದುದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಇದ, ಕುಂಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಟ್ರಸ್ಟಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಚವರ ಗಜಕ್ಕೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪಡೆಯುವಾಗ ಎಕರೆಗೆ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊಬಲಗನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿನಿಯಮವು ಏನು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ವತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರವ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಸಮಸ್ಯಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಾಧಾನರಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮುನಿಚ್ಚಪ್ಪ.—ಏರೋ ಅಗಲ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಊರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಜಮೀನುಗಳು ಇಂಚೇಕು, ಅವು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿ ಓಡಾಡ ಬೇಕು-ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯಸ್ಥವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಖಿಲಿಯರು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಯಾರ್ಯಾರದು ಯಾವ್ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ.

1-30 P.M.

Appointment of Craft Teachers in High Schools at Bangalore

*Q.—224. **Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether the Craft Teachers in High Schools (Tailoring, Needle Work and Embroidery) at Bangalore, have been appointed regularly as per rules;

(b) whether there are any local candidates;